

Oude fabrieken

Bram van der Schuyt

Ik heb wat met oude fabrieken. Of beter, met oude bedrijfsgebouwen. Natuurlijk kan ik ook genieten van statige villa's en van prachtige grachtenpanden maar die zijn alleen maar bewoond geweest. In een fabriek is gewerkt, zijn produkten gemaakt, hebben machines gedraaid en is techniek bedreven. Een nieuwe generatie architecten heeft geleerd om verlaten en vaak mistroostige fabrieksgebouwen zodanig in te richten, dat ze weer helemaal mee kunnen doen in de huidige tijd. Sterker nog, dat ze ook wat van de grandeur uit het verleden meenemen naar het heden. Ik weet nog precies wanneer en waar mijn ogen voor de schoonheid van een 'wedergeboren' fabriek geopend werden. Het was rond 1970 in San Francisco. Aan de haven daar stond een oude conservenfabriek waar de firma *Campbell* tientallen jaren de visvangst uit de Pacific had ingeblikt, *The Cannery*. Van buiten was het nog steeds een fabriek uit de vorige eeuw, maar van binnen verbouwd tot een fantastisch warenhuis. De zogeheten Pier 17 in New York is een ander voorbeeld van een zeer geslaagde 'upgrading' van oude bedrijfsgebouwen tot restaurants en winkelcentra. De gehele omgeving

daar heeft opeens allure gekregen. In Hilversum zijn oude fabrieken praktisch allemaal verdwenen, maar als je de definitie wat oprekt is het beeld wat positiever. De paar nog bestaande boerderijen zijn in wezen ook bedrijfsgebouwen. De tapijtfabrieken zijn echter allemaal weg en het zelfde geldt voor de hotels uit de tijd dat Hilversum een bloeiend toeristenoord was. Behalve het *Oranje Hotel* natuurlijk, de huidige bibliotheek. De jongste bedrijfsgolf in onze stad, die van de omroep, heeft de laatste tachtig jaar weer voor vele nieuwe bedrijfsgebouwen gezorgd. Een aantal daarvan is inmiddels al weer niet meer nodig. Laten we met die omroepstudio's nu eens creatiever omgaan dan destijds met de tapijtfabrieken en hotels. Ik ben daar niet zo gerust op. De oudste studio, die op het NSF-terrein stond, is al weer gesloopt. Soms droom ik van het bruine café met allerlei herinneringen aan de omroep pioniers dat we daar hadden kunnen inrichten. Dan was *Seinhorst* een stukje Hilversum met eigen 'smoel' geworden en niet een wijk die evengoed in bijvoorbeeld Almere of Zwolle had kunnen staan.

